Dekius Lack

DE FATTIGAS PIANO

Roman

BAKHÅLL

ISBN 978-91-7742-316-4
Copyright © 2010 Dekius Lack
Tryckt i Ungern, 2010

BAKHÅLL
Box 1114
221 04 Lund

order@bakhall.com
www.bakhall.com

Kapitel ett

Angela var arg och frånvarande, och jag kände mig på många sätt helt ensam. Vi skumpade ner med en stor bullrande fyrmotorig fransk Breguet på en nödtorftigt lagad landningsbana. Det var mitt i den värsta dallrande middagshettan och jag satt där och fruktade för våra liv. Hon försökte fortfarande hålla skenet uppe inför mig, men kunde inte dölja den otäcka vresighet som alltid kom när det gått för lång tid utan alkohol.

– Viktigt med vätska när det är så här varmt, sa hon och sökte med blicken efter något utskänkningsställe.

Det första vi gjorde på flygplatsen var att nosa upp ett par franska biståndsarbetare som satt overksamma i skuggan av det provisoriska flygledartornet och drack exklusiva öl i burk, gula fartygsöl av märket Hansa, medan vår ensamma Breguet tömdes från valbuken på stora nätomslutna trälådor med katastrofhjälp. ”Donated from the people of Britain” stod det med stora svarta schablonmålade bokstäver. Det var jag som hittade de båda männen. Gaspard och Henri. Angela kom efter. Hon spelade upp en scen om sin besvärliga situation. Hon skyllde på hettan och vätskebrist, hon sa att hon behövde dricka något omedelbart annars skulle hon svimma, och hon fick en öl som hon tömde med en gång och sträckte genast ut näven efter en ny. Vi slog oss ner bredvid männen, som kvicknade till en aning av att få kvinnligt sällskap och lyssnade när hon neurotiskt berättade om några vackra kvinnliga volontärer som suttit bredvid oss på planet, pekade ut dem bland militärpersonalen som hade samlats i skuggan av ett tälttak som rests

mitt ute på plattan.

Gaspard och Henri nickade bara halvt närvarande. De hade kommit till östra staterna före kriget för att göra affärer. Men från att ha varit businessmän som ville tjäna snabba pengar hade de blivit goda medmänniskor som riskerade sina liv för att rädda andras. De hade med egna ögon sett familjer massakreras med machete på öppen gata och upplevt krigets hela vansinne, så det var inte konstigt att deras blickar ofta försvann in i ett tomt hål. Båda två var avmagrade män i fyrtioårsåldern. De hade ätit för lite och jobbat för mycket, de var sjukliga och tärda. Kläderna hade blivit för stora, utan att de hunnit fundera över det och jag fick en känsla av att de inte ens väntade på någonting. De bara satt där. Utpumpade.

Själv funderade jag på hur vi skulle kunna ta oss vidare medan Angela fortfarande höll sig på benen. Jag spanade ut över plattan. Värmen dallrade över betongen och asfalten. Det rykte olycksbådande om den. Bakom Bregueten var det bara ännu mer ångande tomhet. Halvdöda förbrända träd. Sotig aska som virvlade omkring när någon ensam vindstöt som allra hastigast pustade till innan hettan på nytt la sig som ett lock över flygfältet. Vi hade missat vår egen transport redan i Europa, och hamnat i ett franskt hjälpsammanhang. Vi fick lift med franska officerare till ett militärt flygfält i Alperna någonstans och tog oss sedan vidare via den portugisiska ön Sao Thomé, rakt söder om Biafra där man detaljerat berättade om den svenske flyghjälten Carl Gustaf von Rosens bravader med matbombningar under kriget. Angela var stolt över det vi fick höra.

– Där ser du, Christian, Sverige är ett litet land, men svenskar behövs likt förbannat om det ska bli någon ordning i världen.

Det kändes skönt att höra Angela berömma något. Hon var kritisk till det mesta omkring sig. Det var som om hon letade fel i sin omgivning för att slippa fundera på sina egna brister. För en stund ville jag också bli en hjälte, för att göra henne stolt.

Det nigerianska Röda Kors-lägret, det som vi skulle till, låg många mil bort, nordost om Umuahia hade vi hört rykten om och vi hade inte en aning om hur vi skulle ta oss dit. Allting var kaos, i bästa fall oordning. Angela hade under flera dagars tid förgäves försökt ringa till ett sambandskontor som ännu inte fanns mer än på pappret. Nu var allting jungfruligt. Ville man få saker och ting gjorda fick man göra det själv. Hon tjatade till sig en och annan öl, trots männens stigande motvilja, medan jag planerade för vår fortsatta resa.

Året var 1970 och Biafrakriget hade just officiellt tagit slut. Biafra hade utropat sig självständigt knappt tre år tidigare, men nu upplöstes det efter nederlaget mot den nigerianska federala armén. Allting var förstört runt omkring oss. Enugu var huvudstad i början av kriget, men hade tidigt fallit i fiendens händer. Nästan inget hade återuppbyggts. Hus i ruiner, antingen bombade eller eldhärjade. Fälten var inte odlade, så det fanns ingenting att skörda. Den nytryckta biafravalutan var värdelös, men det fanns hur som helst inget att handla. Mellan en och två miljoner, kanske till och med tre miljoner människor lär ha dött under kriget och den hungerkatastrof som drabbat landet skulle ta lång tid att få ordning på trots freden.

Gaspard och Henri avbröt henne. Det visade sig att de var helt ointresserade av henne trots att hon var kvinna. Däremot väckte jag deras nyfikenhet. De undrade hur hon resonerade när hon tog med sig en tonåring till denna plats. De kanske trots sitt tillstånd vädrade en nyhet, en ny vinkling på det som nu hände med landet. En sista story om Biafra som de skulle kunna ta med sig till Le Monde. De var utvisade ur landet men de visste att de skulle bli intervjuade så fort de kom hem. Men Angela gav dem inget att använda. Hon skärpte sig för en stund. Förklarade långrandigt hur centralt det är för varje hjälparbetare att den egna familjens medlemmar sätts i första rummet. Deras säkerhet får inte äventyras. Hon pratade om riskbedömning och riskeliminering, och inte nog med att hennes analys var ointressant i sig, den blev desto mer långtråkig

att lyssna till på grund av språkförbistringen. Angela pratade lika dålig franska som männen engelska. Jag kunde därför konstatera att de inte lyssnade när hon kommit till mina vita bomullshandskar som hon tvingat mig att bära.

Hon förklarade att mina handskar var som en dubbel livlina.

– Det är som att ha både hängslen och livrem, sa hon. Min grabb får inte bara kinin som malariaprofylax, han har också handskar för malariamyggens skull.

Dessa handskar. Med Angelas logik kunde inget hända med mig om jag hade mina tunna bomullshandskar till skydd mot myggen. Det fanns inga mygg, och om det skulle finnas mygg skulle de såklart sticka rakt igenom den tunna bomullen, men sådana resonemang ville hon inte lyssna på.

– Det är säkerheten vi pratar om! sa hon varje gång saken kom på tal. Säkerheten, min pojk. Dubbel säkerhet. Hängslen och livrem.

De båda biståndsarbetarna gav upp sitt samtal med henne och vände sig helt till mig i stället. De berättade om vilka ljuspunkter som trots allt fanns omkring oss. Eftersom jag bara kunde en handfull franska ord blev det mycket prat med händerna.

De sa att kanonerna äntligen hade tystnat. Helt och hållet. Det var bra, sa de. *Tres bien!* De lät mig upprepa orden och log sina trötta resignerade men ändå uppmuntrande leenden varje gång. Att det inte regnade bomber från himlen längre. Det var också bra. *Tres bien!* Och att hjälptransporter från övriga världen började nå fram. Inte mycket, men en del i alla fall. Biståndsarbetarna pekade på vårt flyg som uppenbarligen tagit sig hit. Det var jättebra! sa de. *Tres bien!* Och fler flyg skulle snart komma. Det fanns minst sagt hopp, sa de. *Tres bien!!!* Framför allt kom hjälpen till de stora läger som låg utspridda runt städerna. Angela lät dem hållas. Hon hade redan berättat för mig att det var precis tvärtom. Detta skulle bli den största humanitära katastrofen på länge och med ekot av Angelas ord

i huvudet blev fransmännens iver att tona ner eländet något otäckt. Deras trötta uppenbarelser dolde knappast den desperation som rådde över allting.

Ingen av männen brydde sig om att jag också drack öl. Vi pratade allt mindre, vi hade fullt upp med värmen och lät ögonen vila på Bregueten som tömts på sitt innehåll och hade bråttom att rulla iväg på den knaggliga startbanan och lämna denna dödens håla i ett mörkt moln av sotigt damm.